

Valgsystem er uretfærdigt, at den Valgkredsinddeling, vi har, er urimelig. Hvorledes Valget vilde være faldet ud, hvis denne Urimeghed ikke havde været, er der ingen, som kan sige, men hvis der havde været nogenlunde lige store Valgkredse Landet over, som Grundloven havde tænkt, og Højre saa alligevel kun havde faaet saa faa Mandater, som de fik, vilde det efter Grundlovens Opfattelse have været retfærdigt, fordi det da vilde have vist, at Højres Opfattelse var en døende Opfattelse, som ikke kunde vinde Tilslutning som Udtryk for Hensynet til Almenvellet. Grundloven siger: Kan du ikke det, saa maa din Mening enten dø eller omdannes. Men Forholdstalsvalgmaaden giver Krykker til den, som ikke længere kan stavre frem alene, og siger: Saa længe I blot kan holde jer i jeres snævre Mening hjælper jeg jer til at assurere jer en Repræsentation. Vi trænger i ethvert Samfund til en Elite, et Aristokrati, til Folk, der naar højere op i Ydeevne, Dygtighed, Fædrelandsfølelse o. s. v. Et saadant Aristokrati kan intet Samfund undvære, og det er i Følelsen af, at en Elite altid er numerisk den svage, at der fra Højres Side stilles Krav om Beskyttelse for saadanne Eliteinteresser. At der blandt de Mænd, der danner Højres Parti, er mange, om hvem man maa sige, at de hører til Nationens bedste og gør den største Indsats i vort økonomiske og aandelige Liv, det er ganske utvivlsomt, men vi har i vort moderne Samfund ikke Brug for nogen Elite, der vil beskyttes ved Privilegier, men kun for en Elite, der kan vise, at den er en Elite ved at gøre den størst mulige Indsats i det offentlige Liv paa lige Fod med andre. Indsatsen kan blive større derigennem, og derved vokser ogsaa denne Kreds' Indflydelse; men en Elite, der vil stives af ved Privilegier, er i vore Dage en umulig Ting. Derfor dør Højre politisk, og derfor svækker Højres politiske Privilegiestilling dets Virkning i Samfundet, ogsaa den Eliteindsats, det ellers kunde være.

Man henviser paa mange Maader til, hvad der er sket i Udlandet. Man siger, at der er efterhaanden Tanken om Forholdstalsvalg i stadig Fremgang, at Retfærdigheden, som klart og indlysende er udtrykt deri, stadig vinder frem. Man henviser til, at siden 50erne, da Considérant og Naville, og hvad de ellers hed, først talte om Forholdstalsvalg, har denne Valgmaade stadig vundet nyt Land og er nu gennemført i Belgien, i mange af

Svejts' Kantoner, sidst i Finland, i nogle enkelte australske Stater o. s. v., hvorfor skulde saa vi herhjemme sætte os derimod? Hvorfor skulde vi alene sige, at Forholdstalsvalg ikke stemmer med Retfærdigheden? Men Sagen er den, at Erfaringerne fra Udlandet er ganske smaa og tarvelige. Belgien og de enkelte Kantoner i Svejts er dog ikke Alverden. Der turde dog ogsaa være fornuftige Mennesker i Kanton Zürich — ikke blot i Kantonerne Genf og Soloturn. I det franske Senat er der vel ogsaa Folk, der har nogen Forstand paa og fornuftig Opfattelse af den almindelige Valgrets Indflydelse. Nej, man kommer ikke bort fra dette, at Gennemførelsen af Forholdstalsvalg betyder, at Tinget ophører at være Almeninteressernes Repræsentant og bliver en Delegeretforsamling for Korporationer. Man kan strides om, hvorvidt det ene eller det andet er det bedste, men at Forholdstalsvalg faar den Virkning, derom kan man ikke strides.

De Herrer maa huske, at alle Vegne i Verden, hvor Forholdstalsvalgmaaden er indført ved politiske Valg, havde man forud en Valgmaade, som vi slet ikke kender. Landet var delt i Kredse, hvoraf hver enkelt valgte flere Kandidater, 4, 5, 6, 8, og det var indrettet saaledes, at det Parti, der fik Flertal i Kredsen, tog alle Mandaterne, og Mindretallet fik slet ingen. Dernæst var de enkelte Kredses Repræsentantantal ikke lige stort, saaledes at en Minoritet, der var særlig stærk i de Kredse, der havde mange Kandidater, kunde faa mange flere end Flertallet. Saaledes gik det i Belgien i 1870. Da fik Katolikkerne med 35,000 Stemmer 72 Kandidater valgt, medens de Liberale med 42,000 Stemmer kun fik 52. Nu laa der i selve denne Inddeling med Flermandsvalg i Kredse en Underkendelse netop af det, Grundloven har villet opnaa gennem Enkeltmandskredse, af den Tankegang, der var de Lande ganske fremmed, at der gennem Enkeltmandskredse gives Almeninteresserne en Garanti og aabnes dem Adgang til at virke uafhængigt af Særinteresserne. I vore Kommuner havde vi tidligere en tilsvarende Valgmaade. Før vi fik Forholdstalsvalg, var det saaledes, at et Parti tog enten alle Mandaterne eller slet ingen; derfor var det rimeligt, at vi ordnede det saaledes, at det Hensyn til Enkeltinteresserne, som paa Forhaand var givet derved, at der opstilledes en Bunke Kandidater, blev gennemført. I en Kommune kender alle hinanden, der er Kredsen ikke større, end at man kan arbejde for sine Meninger og